

686. Na osnovu člana 95 tačke 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O OPŠTOJ BEZBJEDNOSTI PROIZVODA

Proglašavam Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda, koji je donijela Skupština Crne Gore na sedmoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2008. godini, dana 29. jula 2008. godine.

Broj: 01-1550/2
Podgorica, 4. avgusta 2008. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

ZAKON
O OPŠTOJ BEZBJEDNOSTI PROIZVODA

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se zahtjevi koje moraju ispuniti proizvodi koji su na tržištu, obaveze proizvođača i distributera, način informisanja i razmjene informacija o rizicima proizvoda.

Primjena zakona

Član 2

- (1) Ovaj zakon odnosi se na proizvode čija bezbjednost nije uređena posebnim propisima.
- (2) Ako je bezbjednost proizvoda uređena propisima iz stava 1 ovog člana, ovaj zakon primjenjuje se u pogledu rizika ili kategorija rizika koji nijesu uređeni tim propisima.
- (3) Ovaj zakon ne odnosi se na korišćene proizvode koji se isporučuju kao anti-kviteti, kao i na proizvode koji se prije korišćenja moraju popraviti ili prepraviti, pod uslovom da isporučilac o tome pisanim putem obavijesti lice kome isporučuje proizvod.
- (4) Usaglašenost sa zahtjevima propisanim ovim zakonom ne isključuje odgovornost proizvođača za štetu od proizvoda sa nedostatkom, prema propisima kojima je utvrđena ta odgovornost.

Značenje pojedinih izraza

Član 3

- Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:
- 1) **proizvod** je svaki proizvod koji se u okviru vršenja djelatnosti čini dostupnim potrošačima i drugim korisnicima, uključujući i proizvod u okviru pružanja usluga, uz naknadu ili bez naknade, bilo da je nov, korišćen ili prepravljen;
 - 2) **bezbjedan proizvod** je svaki proizvod koji, pod predviđenim ili predvidljivim uslovima korišćenja, uključujući i vijek trajanja, puštanje u rad, instaliranje i zahtjeve u pogledu održavanja, kada je to primjenljivo, ne predstavlja rizik ili predstavlja minimalan rizik, a koji je primjeren sa upotrebom proizvoda i koji se smatra prihvatljivim u skladu sa visokim nivoom zaštite bezbjednosti i zdravlja lica;
 - 3) **opasan proizvod** je svaki proizvod koji nije bezbjedan;
 - 4) **obmanjujući proizvod** je svaki neprehrambeni proizvod koji oblikom, bojom, mirisom, izgledom, pakovanjem, etiketom ili veličinom podsjeća na prehrambeni proizvod, tako da postoji vjerovatnoća da ga potrošači, a naročito djeca, neće razlikovati od prehrambenih proizvoda, zbog čega ga mogu upotrijebiti na način koji može predstavljati rizik po njihovo zdravlje i život;
 - 5) **proizvođač** je:
 - privredno društvo, preduzetnik ili fizičko lice koje izrađuje ili prepravlja proizvod, kao i drugo lice koje se predstavlja kao lice koje izrađuje ili prepravlja proizvod stavljajući na proizvod svoje ime, robni žig ili neku drugu prepoznatljivu oznaku;
 - predstavnik proizvođača sa sjedištem u Crnoj Gori, ako sjedište proizvođača nije u Crnoj Gori, odnosno uvoznik, ako sjedište predstavnika proizvođača nije u Crnoj Gori;
 - drugo privredno društvo, preduzetnik ili fizičko lice koje je u okviru obavljanja svoje djelatnosti uključeno u lanac isporuke, u mjeri u kojoj njegova aktivnost može uticati na bezbjednost proizvoda;
 - 6) **distributer** je svako privredno društvo, preduzetnik ili fizičko lice koje je u okviru obavljanja djelatnosti uključeno u lanac isporuke, ako njegova aktivnost ne utiče na bezbjednost proizvoda;
 - 7) **zainteresovana strana** je potrošač, korisnik i drugo lice koje ima veze sa upotrebom proizvoda, kao i učesnici u lancu isporuke i nadležni organi;

8) **ozbiljan rizik** je svaki rizik za bezbjednost i zdravlje potrošača i drugih korisnika, bez obzira kada se njegovo dejstvo ispoljava, koji zahtijeva brzu intervenciju proizvođača, distributera i nadležnih organa;

9) **sprječavanje distribucije i prodaje** je mjera koja se preduzima radi sprječavanja distribucije, izlaganja ili nudenja i prodaje opasnog proizvoda;

10) **opoziv**, odnosno **povlačenje** je mjera koja se preduzima radi povraćaja opasnog proizvoda koji je proizvođač ili distributer isporučio ili učinio dostupnim potrošačima i drugim korisnicima;

11) **RAPEKS** (Community Rapid Information System) je sistem brze razmjene informacija u EZ (European Communities-Evropske Zajednice) o proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik.

II. ZAHTJEVI I KRITERIJUMI BEZBJEDNOSTI

Zahtjevi bezbjednosti

Član 4

(1) Proizvođač je dužan da plasira na tržište isključivo bezbjedne proizvode.

(2) Pri ocjeni bezbjednosti proizvoda naročito se uzimaju u obzir:

- karakteristike proizvoda, uključujući njegov sastav, ambalažu, uputstvo za sklapanje, kao i instaliranje i održavanje, kada je to primjenjivo;
- uticaj na druge proizvode, kada je moguće predvidjeti da će se koristiti sa drugim proizvodima;
- označavanje proizvoda, moguća upozorenja i uputstva za upotrebu i drugi podaci o proizvodu;
- kategorije potrošača koji su usljed korišćenja proizvoda, najviše izložene riziku, posebno djeca i stara lica.

(3) Mogućnost postizanja viših nivoa bezbjednosti ili postojanje drugih proizvoda koji predstavljaju manji rizik ne može biti samo po sebi osnov da se određeni proizvod ne smatra bezbjednim proizvodom.

(4) Zabranjeno je proizvoditi, uvoziti, izvoziti ili plasirati na tržište obmanjujuće proizvode.

Kriterijum usaglašenosti sa standardima

Član 5

(1) Pretpostavlja se da je proizvod bezbjedan u pogledu rizika ili kategorija rizika ako ispunjava zahtjeve važećih standarda u Crnoj Gori (u daljem tekstu: CG standardi), koji su donešeni na osnovu evropskih standarda i čija lista je objavljena u "Službenom listu Crne Gore".

(2) Listu standarda iz stava 1 ovog člana objavljuje ministarstvo nadležno za poslove standardizacije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Kriterijumi za ocjenu bezbjednosti

Član 6

(1) U nedostatku standarda iz člana 5 ovog zakona, bezbjednost proizvoda ocenjuje se na osnovu:

- CG standarda donesenih na osnovu odgovarajućih evropskih standarda koji nijesu objavljeni na način utvrđen članom 5 ovog zakona;
- drugih CG standarda;
- preporuka Komisije EZ kojima se utvrđuju smjernice za ocjenu bezbjednosti proizvoda;
- pravila dobre prakse u vezi sa bezbjednošću proizvoda u odgovarajućoj oblasti;
- stanja razvijenosti tehnike i tehnologije;
- razumnih očekivanja potrošača u pogledu bezbjednosti proizvoda.

(2) Bezbjednost proizvoda iz stava 1 ovog člana ocjenjuju proizvođači, distributeri i nadležni organi.

Zaštitna klauzula

Član 7

Nadležni inspekcijski organ može da preduzme odgovarajuće mjere propisane ovim zakonom, ukoliko na osnovu pribavljenih dokaza ustanovi da proizvod nije bezbjedan, iako je proizvod usaglašen sa zahtjevima, odnosno kriterijumima bezbjednosti iz čl. 2, 4, 5 i 6 ovog zakona.

III. OBAVEZE PROIZVOĐAČA I DISTRIBUTERA

Obaveze proizvođača

Član 8

(1) Proizvođač je dužan da potrošačima i drugim korisnicima pruža, u pisanoj formi, odgovarajuće informacije i uputstva neophodna za procjenu rizika pri upotrebi proizvoda za svo vrijeme predviđenog ili uobičajenog vijeka upotrebe, ako takvi rizici nisu očigledni bez odgovarajućeg upozorenja.

(2) Pisano uputstvo, odnosno upozorenje iz stava 1 ovog člana ne oslobađa proizvođača od obaveze stavljanja na tržište bezbjednih proizvoda.

(3) Proizvođač je dužan da, u zavisnosti od karakteristika proizvoda, vrši procjenu rizika i preduzima odgovarajuće mjere u cilju sprječavanja rizika.

(4) Mjere iz stava 3 ovog člana su:

- upozorenje potrošača i drugih korisnika na rizike koje bi proizvodi mogli da imaju;
- dodatno označavanje podataka o proizvođaču i podataka o proizvodu (serijski broj ili partija proizvoda);
- ispitivanje uzoraka proizvoda na tržištu, evidencija i analiza reklamacija i informisanje distributera o tim aktivnostima;
- sprječavanje distribucije i prodaje;
- opoziv, odnosno povlačenje proizvoda, kada druge mjere nijesu dovoljne za sprječavanje rizika, u skladu sa načelom predostrožnosti.

(5) Mjere iz st. 3 i 4 ovog člana preduzima proizvođač po sopstvenoj procjeni ili na zahtjev nadležnog inspeksijskog organa.

Obaveze distributera

Član 9

(1) Distributer je dužan da u okviru obavljanja djelatnosti postupa sa pažnjom dobrog privrednika kako bi obezbjedio isporuku bezbjednih proizvoda.

(2) Distributer ne smije da isporučuje proizvode za koje zna ili je, na osnovu informacija kojima raspolaže ili svog profesionalnog znanja i iskustva, trebalo da zna da ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu bezbjednosti.

(3) Distributer je dužan da, u okviru obavljanja djelatnosti, učestvuje u praćenju bezbjednosti proizvoda koji se plasiraju na tržište, naročito:

- prosljeđivanjem informacija o rizicima u vezi proizvoda učesnicima u lancu isporuke, potrošačima i nadležnim državnim organima;
- čuvanjem, obezbjeđivanjem i dostavljanjem dokumentacije potrebne za utvrđivanje porijekla proizvoda i identiteta proizvođača, na zahtjev zainteresovanih strana;
- saradnjom u sprovođenju mjera koje proizvođači i nadležni državni organi preduzimaju u cilju sprječavanja rizika.

Zajedničke obaveze proizvođača i distributera

Član 10

(1) Proizvođači i distributeri su dužni da bez odlaganja, u pisanoj formi, obavijeste nadležni inspeksijski organ, ako:

- znaju ili bi na osnovu raspoloživih informacija i profesionalnog znanja i iskustva trebalo da znaju da je određeni proizvod koji je plasiran na tržište opasan, ili
- ocijene da određeni proizvod koji je plasiran na tržište predstavlja ozbiljan rizik.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- raspoložive informacije i podatke kojima se omogućava identifikacija proizvoda i njegovog porijekla (proizvođač, naziv proizvoda, partija/serija proizvoda i slično);
- detaljan opis rizika u vezi sa proizvodom;
- opis mjera preduzetih u cilju sprječavanja rizika.

(3) Proizvođači i distributeri su dužni da na zahtjev nadležnog inspeksijskog organa saraduju u sprovođenju mjera u cilju sprječavanja rizika koji su u vezi sa proizvodima koje isporučuju ili su isporučili.

(4) Bliži sadržaj obavještenja iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

IV. INFORMISANJE I RAZMJENA INFORMACIJA

Javnost podataka

Član 11

(1) Informacije o rizicima koje proizvodi mogu imati po zdravlje i bezbjednost potrošača i drugih korisnika, kojima raspolažu nadležni organi, su informacije od javnog interesa.

(2) Nadležni organi dužni su da dostavljaju informacije o rizicima iz stava 1 ovog člana na zahtjev zainteresovanih strana. Informacije o rizicima naročito sadrže podatke o: identifikaciji proizvoda (proizvođač, naziv proizvoda, partija/serija proizvoda i slično), prirodi rizika koji su u vezi sa upotrebom proizvoda i o preduzetim mjerama u cilju sprječavanja rizika.

(3) Informacije o rizicima iz st. 1 i 2 ovog člana dostupne su javnosti iako su drugim zakonom određene kao poslovna tajna.

Razmjena informacija

Član 12

(1) Razmjena informacija o rizicima vrši se između nadležnih organa Crne Gore, kao i organa Crne Gore i EZ. Razmjena informacija sa EZ vrši se u sistemu RAPEDŽ;

(2) Informacije iz stava 1 ovog člana predstavljaju obavještenje o:
- primjeni zaštitne klauzule u smislu člana 7 ovog zakona;
- preduzetim mjerama nadležnih organa i sprovedenim aktivnostima proizvođača i distributera u vezi sa proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik.

(3) Organe nadležne za razmjenu informacija i bliži postupak razmjene i sadržinu informacija iz st. 1 i 2 ovog člana određuje Vlada Crne Gore.

V. NADZOR

Nadležnosti inspekcijskih organa

Član 13

(1) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše ministarstva i drugi organi državne uprave nadležni za: poslove trgovine, poslove energetike, poslove građevine, poslove rudarstva, poslove poljoprivrede, poslove zdravlja, poslove zaštite na radu, poslove saobraćaja, poslove telekomunikacija, poslove turizma, poslove zaštite životne sredine, poslove prosvjete i obrazovanja, za unutrašnje poslove i poslove u oblasti sporta, preko inspektora nadležnih u odgovarajućoj oblasti, odnosno ovlašćenih lica, u skladu sa zakonom.

(2) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona koje se odnose na obmanjujuće proizvode vrši inspektor organa nadležnog za poslove zdravlja, bez obzira o kojoj vrsti proizvoda se radi.

Mjere koje preduzimaju inspekcijski organi

Član 14

(1) Pored ovlašćenja utvrđenih propisima iz člana 13 ovog zakona, nadležni inspekcijski organi imaju ovlašćenja da za svaki proizvod preduzimaju sljedeće mjere:

- da vrše i organizuju provjere svojstava proizvoda koji utiču na njegovu bezbjednost, u potrebnom obimu, sve do kraja upotrebe;
- da zahtijevaju sve potrebne informacije od proizvođača ili distributera;
- da uzimaju uzorke proizvoda u cilju ispitivanja.

(2) Pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, nadležni inspekcijski organi imaju obavezu da preduzimaju i sljedeće mjere:

1) za proizvod koji ima rizike u određenim okolnostima:
- da naredi da se takav proizvod obilježi lako razumljivim upozorenjima u vezi sa mogućim rizicima na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Crnoj Gori;

- da plasiranje na tržište takvog proizvoda uslove prethodnim ispunjenjem zahtjeva bezbjednosti;
2) za proizvod koji ima rizike za određena lica da naredi da se takva lica blagovremeno i u odgovarajućoj formi upozore na rizik, uključujući i objavljivanje specijalnih upozorenja putem sredstava informisanja;

3) za proizvod koji bi mogao da bude opasan da privremeno zabrane nudenje, izlaganje, isporučivanje i stavljanje u upotrebu takvog proizvoda, do okončanja postupka ocjene bezbjednosti;

4) za opasan proizvod da zabrane plasiranje na tržište i naredi prateće mjere neophodne za izvršenje mjere zabrane;

5) za opasan proizvod koji je na tržištu:
- da naredi ili organizuju neodložno sprječavanje distribucije i prodaje proizvoda i da upozore potrošače i druge korisnike na rizike koje takav proizvod nosi,
- da naredi ili organizuju sa proizvođačima i distributerima opoziv takvog proizvoda,
- za koji se u konačnom postupku utvrdi da je opasan, da naredi uništavanje u odgovarajućim uslovima;

(3) Nadležni inspekcijski organi, mjere u skladu sa ovim zakonom mogu, osim protiv proizvođača i distributera, preduzeti i protiv trgovaca i drugih lica, kada je to potrebno u postupku nadzora.

(4) žalba protiv rješenja o mjerama iz ovog člana podnosi se u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja. žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Obaveze carinskog organa

Član 15

(1) Carinski organ će u carinskom postupku odložiti za tri dana puštanje u promet proizvoda ili partije/serije proizvoda i o tome odmah obavijestiti nadležni inspekcijski organ, ukoliko ustanovi:

- da pojedini proizvodi ili partije/serije proizvoda pokazuju određene karakteristike koje izazivaju opravdanu sumnju da bi mogli imati ozbiljan rizik po zdravlje i bezbjednost potrošača;
- da pojedine proizvode ili partije/serije proizvoda ne prate propisane isprave ili da nijesu na propisani način označeni.

(2) Ako u roku od tri radna dana nadležni inspekcijski organ ne preduzme propisane mjere ili u tom roku ne obavijesti carinski organ o preduzimanju mjera, carinski organ će pustiti u promet proizvod ili partiju/seriju proizvoda čije je puštanje u promet odloženo, ukoliko su ispunjeni drugi propisani uslovi.

Načelo predostrožnosti

Član 16

Nadležni inspekcijski organi su dužni da, zbog mogućih neposrednih ili posrednih rizika po zdravlje i bezbjednost potrošača i drugih korisnika, postupaju srazmjerno ozbiljnosti rizika i sa dužnom pažnjom prilikom preduzimanja propisanih mjera, a posebno mjera iz člana 14 stav 2 ovog zakona.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 17

(1) Novčanom kaznom od tridesetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj privredno društvo ili preduzetnik, ako:

- 1) plasira na tržište proizvod koji nije bezbjedan (član 4 stav 1) ;
- 2) proizvodi, uvozi, izvozi ili plasira na tržište obmanjujuće proizvode (član 4 stav 4) ;
- 3) ne pruži potrošačima i drugim korisnicima odgovarajuće informacije i uputstvo za procjenu rizika (član 8 stav 1) ;
- 4) ne izvrši procjenu rizika u zavisnosti od karakteristika proizvoda i ne preduzme mjere u skladu sa članom 8 st. 4 i 5 ovog zakona;
- 5) ne prosljeđuje informacije o rizicima vezanim za proizvod, ne čuva, ne obezbjeđuje i ne dostavlja dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje porijekla proizvoda i identifikaciju proizvođača ili ne saraduje u sprovođenju mjera koje proizvođači i nadležni državni organi preduzimaju u cilju sprječavanja rizika (član 9 stav 3) ;
- 6) ne obavijesti nadležni inspekcijski organ da je proizvod koji su plasirali na tržište opasan, odnosno da predstavlja ozbiljan rizik (član 10 st. 1 i 2) .

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu ili fizičko lice novčanom kaznom od dvostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

VII. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Rok za donošenje propisa

Član 18

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 19

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore."

SU-SK Broj 01-333/10
Podgorica, 29. jula 2008. godine

Skupština Crne Gore
Predsjednik,
Ranko Krivokapić, s.r.

